

EAÕK Pärnu ja Saare piiskopkonna LEHT

N° 6 (24)
Juuni 2014

Kirikukalender (valikuliselt). **Juunikuus peab Õigeusu Kirik järgmisi pühaid:**

1.06. Paasa-aja 7. pühapäev: esimese Üleilmse Kirikukogu (325 Nikaias) pühade isade pühapäev; püha märtri Justinus Filosoofi ja teise Justinuse, Haritoni ja Harita jt (166) mälestus.

* Esimene Üleilmne Kirikukogu (kokku oli neid seitse) oli kokku kutsutud Aleksandria endise preestri Ariuse vastu, kes levitas valeõpetust Jeesuse Kristuse kohta. Ta eitas Issanda Jeesuse jumalikkust ning oma hereesiaga eksitas ning ajas segadusse palju inimesi. Kirikukogule tuli 318 kirikuisa, Ariuse valeõpetus lükati ümber, aga kinnitati Jumala Poja igavikulisuse ja Tema Jumal-Isaga üheloomulisuse dogma. See dogma väljendus nendes Usutunnistuse sõnades, mis räägivad meile Jumal-Isast ja Jumala Pojast... „Kust tõekuningriigis, Jumala Kirikus tekib vale? „Aga inimese magades tuli ta vaenlane ja külvas lustet nisu sekka,“ ütles Issand. Kes siis on see vaenlane? „Vaenlane, kes neid külvab, on kurat“ (Mt 13:25, 39). See, et me laseme end eksitada kuradi ahvatlustest, on meie endi süü. Kui inimesed *magasid*, tuli vaenlane. *Vaimu uni ning hooletus* on meie eksimuste ning langemise peamine põhjus. „Valvake ja paluge (palvetage), et te kiusatusse ei satuks“, ütleb Issand (Mt 26:41)“ (ülempiiskop Dimitri (Muretov), 1898).

2.06. Püha usutunnistaja Nikifori (828), Konstantinoopoli ülempiiskopi mälestus.

6.06. Pühade vagamärtrite Arhelaja, Tekla ja Susanna (293) mälestus.

Pärnu ja Saare piiskopkonna Täiskogu (Kuressaare püha Nikolai kirikus).

7.06. Kolmainupüha vanemate laupäev: surnute mälestus.

8.06. Paasa-aja 8. pühapäev: Kolmainupüha. Viiekümne päeva püha.

* „Isa, ja Poja, ja Püha Vaimu nimel!“ Nende suurte sõnadega alustavad Kiriku karjased kõiki oma jutlusi. On raske vaadata otse päikese poole, veelgi raskem on vaadata üleilmse Püha Kolmainu poole. Siin läheb mõistus pimedaks. Nii on pimestunud Arius, Makedonius, Nestorius... Nii pimestuvad tänapäevalgi need, kes iseseisvalt julgevad oma vaimusilmaga vaadata Jumala poole. Meie aga hakkame vaatama Jumala palge poole läbi apostelliku sõna: "Sest kolm on, kes tunnistavad Taevas: Isa, Sõna ja Püha Vaim; ja need kolm on üks" (1Jh 5:7). Jumal-Isa on enne ajastuid sünnitanud Poja ning enne ajastuid lähendanud endast kõige pühama Vaimugi. Jumala Poeg on sündinud Isast, aga aja sees Tema kui inimene sündis kõige pühama Ikka Neitsist Mariast. Jumal-Püha Vaim lähtub enne ajastute algust Isast ning annab Ise hingamist kõigele, mis olemas on. Kolm palet moodustavad Üheainsa Jumala... Püha Kirik ei kinnita, et sellega on Jumala kohta kõik öeldud. Ta nimetab õpetust Pühast Kolmainusest salasuseks. Kogu maailmas paistab ja seda valgustab Püha Kolmainus. Kõik on seatud aja ja ruumi sisse. Aeg on kolmemõõtmeline: minevik, olevik, tulevik. Ka ruum on kolmemõõtmeline: pikkus, laius, kõrgus“ (Ülempiiskop Innokenti (Borissov), 1871).

Pärnumaa Pootsi-Kõpu, Paadremaa ja Saaremaa Ööriku koguduste templipüha.

9.06. Püha Vaimu päev.

11.06. Apostlite Bartolomeose ja Barnabase (I saj) mälestus.

Konstantinoopoli ülempiiskopi ja Oikumeenilise patriarhi Bartolomeose nimepäev.

12.06. Vaga Onufri Suure (IV saj) mälestus; Athose vaga Peetri (734) mälestus; Mõla vaga Onufri (1492) mälestus; Konevitsa vaga Arseni (1447) mälestus.

Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku Täiskogu (Tallinna Issandamuutmise kirikus).

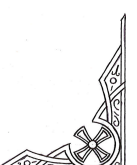
14.06. Pühade Eesti uutmärtrite (1940–1941) üpr Vassili, pr-te Johannese, Joanni, Arteemi, Nikolai, diakonite Vassili ja Peetri, preestriemand Marfa, ilmikute Joanni, Theodori ja Anna koondmälestus.

15.06. Esimene pühapäev pärast Kolmainupüha; Jumalaema ikooni „Kurjade südamete pehmendamise“ austamine.

16.06. Püha Tihhoni, Amathundi piiskopi (425) mälestus; Optina vaga Moissei (1862) mälestus.

Apostlite (Peetruse ja Pauluse) paastu algus.

19.06. Püha Joanni (Maksimovitš), Shanghai ja San-Francisco peapiiskopi (1966) mälestus.

22.06. Teine pühapäev pärast Kolmainupüha: Eestimaa kõigi pühade pühapäev.

Sinodaalne liturgia (teenivad kõik kolm Eesti piiskoppi) Pühavaimu kirikus Põltsamaal.

24.06. Püha prohveti, Eelkäija ja Issanda Ristija Johannese sünnimine.

* Ristija Johannese vanemad – preester Sakarias ja Elisabet olid jõudnud kõrgesse ikka, kuid neil polnud lapsi. Ükskord Sakariasele, kes pidas teenistust jumalatemplis Jeruusalemmas, ilmus peaingel Gaabriel ning kuulutas, et temal sünnib poeg, inimeste poolt oodatud maailma Päästja Prohvet ja Eelkäija. Sakarias hakkas kahtlema, sest nii tema kui ka tema naine olid juba vanad, kuid selle mõtte eest teda karistati: kuni peaingli sõnade täitumiseni jäi ta kurdiks. Kui sündis lapsuke, pandi talle nimeks Johannes, kuna seda oli ette kuulutanud peaingel Gaabriel. Kui pärast Kristuse sündimist kuningas Herodes, olles sellest teada saanud ning hakanud kartma oma valitsuse ja võimu pärast tulevase Messiase ees, andis käsu hävitada kõik väikesed poisslapsed, siis püha Elisabet pojaga põgenes kõrbe ning varjus ühes koopas. Preester Sakarias aga tapeti, sest pidades templis jumalateenistust, ei avalikustanud ta kuninga sissetunginud teenritele oma poja varjupaika. Õiglane Elisabet jäi pojaga kõrbesse kuni oma surmani. Püha Johannes lahkus sealt juba täiskasvanuna, kui saabus rahvale patukahetsuse kuulutamise ning Kristus-Päästja tulemiseks valmistamise aeg.

Pärnumaa Urissaare (Laiksaare) koguduse templipüha.

28.06. Vagade Sergei ja Hermani, Valamo imetegijate (1353) mälestus; Jumalaema ikooni „Kolmekäeline“ (VIII saj) austamine.

29.06. Kolmas pühapäev pärast Kolmainupüha; pühade, auliste ja kõrgestikiidetud apostlite Peetruse ja Pauluse (67) mälestus.

* Apostleid Peetrus ja Paulus nimetatakse ülemapostliteks, kuna evangeeliumi kuulutamisel tegid nad rohkem tööd kui teised. Apostel Peetrus kuulutas juutide seas, apostel Paulus aga paganate seas.

Apostel Peetrus oli lihtne inimene, kalamees, ning koos oma venna apostel Andreelega oli kutsutud järgima Jeesust Kristust, Kellega koos oli ta kõigil Tema teedel. Pärast Issanda Taevaminemist hakkas Peetrus esimesena kuulutama Jeruusalemmas ülestõusnud Jumala poega, kannatas palju usu pärast ning lõpetas oma elutee Roomas. Apostel Paulus, kes oli põhjalikult õppinud ja uurinud Moosese Seadust ning prohvetite raamatuid, lisaks sellele rangelt järginud kõiki juutide tavasid, oli kristluse algusest peale selle suur tagakiusaja. Kristus ise aga imelisel viisil pööras teda usu poole ning tagakiusajast sai kristliku usu kõige suurem kuulutaja. Evangeeliumi kuulutamise eesmärgil rändas ta läbi kõik Vahemeremaad, pani aluse kirikutele Väike-Aasias, Kreekas, Roomas.

Pärimuse järgi võtsid mõlemad apostlid vastu märtrisurma ühel ja samal päeval Roomas imperaator Neroni tagakiusamise ajal 67. aastal. Apostel Peetrus löödi risti peaga allapoole, apostel Pauluse pea raiuti mõõgaga maha.

Pärnumaa Treimani koguduse ja Muhu saare Hellamaa koguduse templipüha.

* * *

Sõna

Kõik, mis inimesel on, see on Jumalalt, kõik on Jumala and. Jumala kõige suurem and on sõna. Mitte kõneoskus ehk paljusõnalisus, vaid sõna. Selline sõna, mis ainsana võib inimese hinge parandada. Jumala Poega, Püha Kolmainu teist isikut, nimetatakse Sõnaks (*Logos*). Ja inimesel, kes on loodud Jumala näo järele ja Tema sarnaseks, on olemas kõige olulisem jumalikkuse tunnusmärk – see on sõna and. Jumal-Sõna, see on kõige täiuslikum ja ülihea Sõna. Inimese sõna aga teatud põhjusel, mis on seotud pattulangemisega, on läbi teinud muutumise. See lõhenes ning hakkas väljendama kolme omadust: hea, kuri ning tühi. Sellest tulenevad *õnnistus* (hea sõna saatel alustus või hea soovimine), *kurisõnalisus* ning *tühisõnalisus*, kusjuures teine ja kolmas omadus suurenevad pidevalt esimese arvel. Jumal õnnistab inimest, aga inimene on kutsutud õnnistama (ülistama) Jumalat ning kõiki Tema häid tegusid. Kurisõnalisus lähtub kuradist. Ta laimab ja petab inimest, aga inimene, solvatuna ning petetuna, laimab ja süüdistab Jumalat kõige kurja eest, mille on talle põhjustanud sarviline. Vaat, kui kaval on kurat!.. Ometi kõige halvem on tühisõnalisus, millest omakorda tuleneb paljusõnalisus. Keegi on öelnud: „Kui inimene ilusasti ja palju räägib, siis ta valetab“. Tühisõnalisuse kohta, mis tihti röövib suurema osa inimese ajast, on kaudselt öeldud Uues Testamendis: „Et sa oled **leige** ja mitte külm ega kuum, sülitan Ma su välja oma suust“ (Ilm 3:16). Mõistlik inimene (tema ning lihtsalt targa inimese vahel on suur vahe), seda enam usklik inimene, püüdleb alati headuse poole, soovib omada head sõna.

Ometi, nagu ütles üks vanake: „Kui hingel on ainult sõna, aga puudub tegu, siis ta sarnaneb puuga, millel on õied, aga puuduvad viljad. Sest õied üksnes petavad silma – astud kõrvale ning unustad need, aga viljad, mis on puul, toidavad inimest ning annavad jõudu elu alalhoidmiseks“. Sellepärast ka Jumal-Sõna

lõi Jumal-Isa tahtel nähtava ning nähtamatu maailma ning sai Ise lihaks, võttes endale inimese loomuse, millega kutsus inimest olema Talle töökaaslaseks hingepäästmisel ning igavese elu saavutamisel.

+Aleksander, Pärnu ja Saare piiskop

Kavandatud jumalateenistused kirikutes:

Pärnumaal :

Ülempreester Ardalioni (Keskküla) juhendamisel:

Pärnu Issandamuutmise katedraalkirikus

toimuvad jumalateenistused (JT) igal nädalavahetusel:

laupäeval kell 18.00 – koguõine teenistus (KÖ); pühapäeval kell 10.00 – liturgia. **Samuti:**

7.06 – uinunute mälestus, hingepalve

8.06 – Kolmainupüha

24.06 – Ristija Johannese sünnipüha

23.06. kl 18.00 – KÖ; 24.06. kl 10.00 – liturgia

29.06. – Pühade ülemapostlite Peetruse ja Pauluse päev

Häädemeeste Issandamuutmise kirik:

8.06. kl 15.00 – Kolmainupüha

21.06. kl 10.00 – liturgia

Laiksaare Ristija Johannese kirik:

23.06. kl 11.00 – liturgia. **Templipüha: 90-aastat.**

Teenib piiskop Aleksander

Tahkuranna Jumaläsünnitaja Uinumise kirik:

22.06. kl 16.00 – palveteenistus

Treimani ülemapostlite Peetruse ja Pauluse kirik:

28.06. kl 11.00 – liturgia. **Templipüha**

Preester Enose (Heinsoo) juhendamisel:

Sindi Jumalailumise kirik:

8.06. kl 10.00 – liturgia. **Kolmainupüha**

22.06. kl 10.00 – liturgia

Preester Kristoforose (Parts) juhendamisel:

Jõõpre suurmärter Georgiose kirik:

8.06. kl 15.00 – Kolmainupüha teenistus

22.06. kl 10.00 – liturgia

Uruste Issanda Taevaminemise kirik:

1.06. kl 10.00 – liturgia. **Templipüha. Teenib piiskop Aleksander**

Preester Agatoni (Paalberg) juhendamisel:

Pootsi-Kõpu püha Kolmainu kirik:

7.06. kl 9.00 – veepühitus, 10.00 – liturgia. **Kolmainupüha. Templipüha. Teenib piiskop Aleksander.**

Koguduse täiskogu.

Paadremaa püha Kolmainu kirik:

8.06. kl 9.00 – veepühitus, 10.00 – liturgia. **Kolmainupüha. Templipüha, koguduse täiskogu.**

Seli-Tõstamaa püha Vassilius Suure kirik:

22.06. kl 11.00 – liturgia

Ülempreester Viktori (Ivask) juhendamisel:

Kihnu saarel püha Nikolai Imetegija kirik:

8.06. 10.00 – liturgia. **Kolmainupüha.** (teenib preester Justinus (Kiviloo))

15.06. kl 10.00 – liturgia (teenib ülempreester Viktor)

Saaremaal:

Ülempreester Andriase (Põld) juhendamisel:

Kuressaare püha Nikolai Imetegija kirikus

toimuvad jumalateenistused (JT) igal nädalavahetusel:

laupäeval kell 17.00 – koguõine teenistus (KÕ); pühapäeval kell 10.00 – liturgia. **Samuti:**

6.06. – liturgia. **Pärnu ja Saare piiskopkonna Täiskogu**

8.06. – **Kolmainupüha**

29.06. – **Pühade ülemapostlite Peetruse ja Pauluse mälestus**

Muhu-Rinsi Kaasani Jumalaema ikooni kirik:

7.06. kl 10.00 – liturgia

Ööriku püha Kolmainu kirik:

14.06. kl 10.00 – liturgia. **Kolmainupüha** (järelpüha)

Muhu-Hellamaa pühade ap. Peetruse ja Pauluse kirik:

28.06. kl 10.00 – liturgia. **Templipüha. Teenib piiskop Aleksander**

Levala püha Aleksander Nevski kirik:

21.06. kl 10.00 – liturgia

8.06. kl 18.00 – palvus Kuressaare haiglas

10.06. kl 15.00 – palvus Kogula hooldekodus

17.06. kl 15.00 – palvus Sõmera hooldekodus

Preester Toivo (Treima) juhendamisel:

Tornimäe Neitsi Maria Kaitsmise kogudus:

1.06. kl 10.00 – liturgia

24.06. kl 10.00 – liturgia. **Ristija Johannese sünnipüha**

Piila peangel Miikaeli kirik:

7.06. kl 10.00 – liturgia

Laimjala Püha Vassilios Suure kirik:

8.06. kl 10.00 – liturgia. **Kolmainupüha**

Püha Eelkäija Skiitas Reomäel toimuvad igapäevased kloostriteenistused. **Liturgia** toimub:

Neljap. 5.06. kl 7.30 Tüürose püha piiskopmātrī Dorotei mälestus

Neljap. 19.06. kl 7.30 püha apostli Juuda, Issanda venna, mälestus

Pühap. 29.06. kl 7.30 PÜHADE ÜLEMAPOSTLITE PEETRUSE JA PAULUSE MÄLESTUS

Kalmistupühad: PÄRNUMAAL: Pärnu Alevi II ja I – 7.06. kl 12.00 ja 13.00; Metsakalmistu 14.06. kell 12.00; Vana-Pärnu 21.06. kl 12.00; Laiksaare 23.06. kl 13.00; Tori 15.06. kl 15.00; Treimani 28.06. kl 13.00; Sindi ja Paikuse 22.06. kl 12.00 ja 14.00; Jõõpre 22.06. kl 12.30; Audru 22.06. kl 14.00; Pootsi-Kõpu 22.06. kl 14.00; Tõhela 28.06. kl 13.00

SAAREMAAL: Liiva 7.06. kl 13.00; Lümānda 8.06. kl 13.00; Massinõmme ja Torgu 15.06. kl 13.00 ja 14.00; Levala 21.06. kl 13.00; Saia ja Mõnnuste 22.06. kl 13.00 ja 14.00; Sepamāe ja Muhu-Hellamaa 23.06. kl 10.00 ja 11.00; Kavandi ja Metsküla 24.06. kl 10.00 ja 12.00; Tornimāe 24.06. kl 12.30; Piila 7.06. kl 13.00; Laimjala 8.06. kl 12.30; Leisi ja Pārsama 15.06. kl 12.00 ja 14.00; Mustjala ja Reomāe 23.06. kl 12.00 ja 14.00

*

Tāhelepanu! EAÕK Püha Sinodi korraldusega 26. juunist 2011, mis põhineb EAÕK sama aasta Täiskogu otsusel, on alates 2012. aastast EAÕK kirikukalender viidud kooskõlla suurema osa maailma Õigeusu kirikute liturgilise kalendriga. See tähendab, et Ülestõusmispühade aeg (Suur Paast, Ülestõusmispühad, Viiekümpnepäeva periood ja Kolmainu püha) peetakse Juliuse kalendri, nn vana kalendri järgi. Ülejäänud jumalateenistuste aastaringi (sh Kristuse Sünnimist, Issandamuutmist, Jumalaema Uinumist jne) tähistatakse Gregoriuse, nn uue kalendri järgi.

ÕIGEUSU KATEHHEES

(lühendatult)

Järgneb, algus lehes nr 2

401. Inimestele meele järele olemine ja inimestele lootmine vastandub esimesele käsule, sellepärast et inimene, kelle meele järele me püüame olla või kelle peale üksnes me loodamegi, unustades Jumala, on meie jaoks mingil määral *teine jumal* Tõelise Jumala asemel. Pühakirjas öeldakse inimestele meele järele olemise kohta järgmist: „Kas ma nüüd püüan inimeste või Jumala heakskiitmist? Või püüan ma olla inimestele meelepärane? Sest kui ma veel tahaksin olla inimestele meelepärane, siis ma ei oleks Kristuse sulane“ (Gal 1:10). Inimestele lootmise kohta aga nii: „Nõnda ütleb Issand: neetud on mees, kes loodab inimeste peale, teeb liha oma käsivarreks ja kelle süda lahkub Issandast“ (Jer 17:5).

402. Et paremini edeneda oma kohustustes Jumala ees, peab inimene *iseendaga* toimima järgmisel viisil: **ta peab iseenese ära salgama.** „Kui keegi tahab minu järele tulla, siis ta salaku end ära“ (Mk 8:34). *Iseennast ära salata* tähendab püha Vassilios Suure selgituste kohaselt järgmist: „Iseenese salgab ära see, kes on endalt ära visanud (nagu riided) vana inimese oma tegemistega – selle inimese, kes mädaneb oma petlike himude sees. On ära salanud ka kõik maised kired, mis võivad olla takistuseks, et saada aukartlikuks Jumala ees. **Täielik** ärasalgamine seisneb selles, et olla kiretu ka elu enese suhtes ning mõtelda surmast, ning mitte loota ka enda peale“ („Üldised vastused kõlbelisuse kohta“, 8).

403. Kui inimene enese ära salgab ja jääb ilma paljudest harjumuspärastest mõnudest, võib saada **Jumala armurikast lohutust**, mida ei saa rikkuda ka kannatused. „Sest otsekui Kristuse kannatamisi tuleb rohkesti meie peale, nõndasamuti tuleb meile rohkesti ka troosti Kristuse kaudu“ (2Kor 1:5).

404. Esimese käsuga, mis näeb ette vagal meelel austada Ainust Jumalat, on täielikult kooskõlas ka *Inglite ja pühade inimeste* austamine, sellepärast et nende kaudu me austame Jumalikku õndsust, mis neis on ja toimib, ning nende kaudu palume abi Jumalalt.

Teisest käsust

405. Teises käsus räägitakse *ebajumalatest*. Selles käsus selgitatakse, et ebajumal või iidol on millegi loodu kujutis, mis on taevas või maa peal või elab vees ja mida kummardatakse Jumala asemel. Teine käsk keelab iidolite kui ebajumalate kummardamise, olgu need kujuteldavad jumalused või valejumalate kujutised.

406. Kuid omada missuguseid tahes pühasid kujutisi pole keelatud. See nähtub selgelt asjaolust, et seesama prohvet Mooses, kelle kaudu on Jumal andnud käsu, mis keelab ebajumalad, sai samal ajal Temalt korralduse panna keerubite kullast kujutisi *kogudusetelki*, juutide esimesse kirikusse, mis oli rändkirik, kuhu rahvas kogunes Jumalat kummardama.

407. Toodud näide on Kristliku Õigeusu Kiriku jaoks tähelepanuväärne, sest ta selgitab, pühade ikoonide kasutamise õigsust selles (kirikus).

408. **Ikoon** tõlgituna kreeka keelest tähendab *kuju* ehk kujutist. Õigeusu Kirikus nimetatakse niimoodi lihaks saanud Jumala, meie Issanda Jeesuse Kristuse, Tema Kõigepuhtama Ema ning Tema pühade pühasid kujutisi. Pühade ikoonide kasutamine poleks kooskõlas teise käsuga ainuüksi sel juhul, kui keegi hakkaks **neid jumalikustama**. Nende kui pühade kujutiste austamine ja kasutamine Jumala ja Tema pühakute vagade tegude meenutamiseks ei ole vastuolus käsuga, sest ikoonid omavad sama põhimõtet, mis raamatud, üksnes kirjutatud tähtede asemel on kujutatud palgeid ja esemeid (vt püha Gregorios Suur „Kirjad Serenile, piiskopile“, 9. rmt 9. kiri).

409. Sel ajal, kui inimene kummardab ikoone, peab ta hingeseisund olema selline, et silmaga vaatab ta ikooni, aga **mõistusega vaatab** Jumala ja pühade poole, keda neil kujutatakse.

410. Patustamist teise käsu vastu nimetatakse *iidolikummardamiseks*. Siia kuuluvad ka varjatamad patud, nagu *1. saamahimu*, *2. kõhuorjus* ehk *liigsöömine ja liigjoomine*, *3. uhkus*, mille juurde kuulub ka *edevus*.

411. Saamahimu (kirk midagi saada, omandada, hankida) on ebajumalateenistus, sest apostel Pauluse sõnade kohaselt ahne inimene teenib rohkem mammonat kui Jumalat (vt Kl 3:5).

412. Teine käsk keelab *kasuahnuse*. Sellega õpetab olema *omakasupüüdmatu* ja *heldemeelne*.

413. Kõhuorjus (kõhu teenimine, st kõhu küllusliku täitmise soovi rahuldamine) on samuti ebajumalakummardamine, sest et sel puhul seatakse kõige kõrgemale tunde rahuldamine, ning seepärast, ütleb apostel: „nende jumal on nende kõht“ (Fi 3:19).

414. Teine käsk keelab *kõhuorjuse* ning ühes sellega õpetab *kasinust ja paastumist*.

415. Uhkus ja edevus kuuluvad samuti ebajumalakummardamise hulka, sellepärast et uhke inimene hindab üle kõige oma võimeid ja tähtsust ning sel moel on need talle nagu iidol; edevus aga soovib, et ka teised seda iidolit austaksid. Selline uhkus ja edevus ilmnes nähtaval moel Babüloonia kuningas Nebukadnetsaris, kes kullast valas valmis iseenda kuju ning käskis kõigil seda kummardada, ilmutades sellega vastiku iidolikummardamise (vt Prohvet Taanieli raamat 3. ptk).

416. Ebajumalakummardamine lähedane patt on *silmakirjatsemine*, see tähendab, et kui keegi, saates korda väliselt vagasid tegusid, näiteks palvetab, paastub ja järgib rangelt kombeid, teeb seda inimeste austuse saavutamiseks, mõtlemata oma südame sisemisele parandamisele. „Ja kui te palvetate, siis ärge olge nagu silmakirjatsejad; sest need armastavad palvetada kogudusekodades ja uulitsate nurkadel, et nad paistaksid inimestele silma... Aga kui te paastute, siis ärge jääge kurvanäolisteks, nõnda nagu silmakirjatsejad, sest nad teevad oma palge näotumaks, et rahvas näeks neid paastuvat“ (Mt 6:5,16).

417. Teine seadus keelab uhkuse, edevuse ja silmakirjatsemise ning seekaudu õpetab meile *alandlikkust ja heategude kordasaatmist salajas*.

Kolmandast käsust

418. Jumala nime võetakse asjata suhu siis, kui kasutatakse seda asjatustes ja tühistes jutuajamistes, ja veelgi enam asjata, kui neid lausutakse **pettuse eesmärgil või aukartuseta**.

419. Kolmas käsk keelab järgmised patud: 1. *jumalateotus* või jultunud ning hukkamõistvad sõnad Jumala vastu; 2. *nurisemine* Jumala üle või kaebused Tema ettenägelikkuse suhtes; 3. *mõnitamine*, see on, kui pühad asjad muudetakse naljaks või neid teotatakse; 4. *tähelepanu puudumine palves*; 5. *vale vandumine*, see on, kui vandega kinnitatakse seda, mida tegelikult ei ole; 6. *vandest üleastumine*, see on, kui ei täideta õiglast ning seaduslikku vannet; 7. Jumalale antud *töotuste rikkumine*; 8. *Jumala nime tarbetu kasutamine*, see on, kui vannet kasutatakse kergemeelselt tavalistes kõnelustes.

420. Pühas Kirjas on eriline keeld Jumala nime tarbetu kasutamise kohta kõnelustes. Päästja ütleb: „Aga Mina ütlen teile: Ärge üldse vanduge, ei taeva juures, sest see on Jumala aujärg; ega maa juures, sest see on Tema jalgealune järg; ega Jeruusalemma juures, sest see on suure Kuninga linn. Ära vannu ka oma pea juures, sest sina ei või ühtki juuksekarva teha valgeks ega mustaks; vaid teie kõne olgu: Jah, jah, või: Ei, ei; aga mis üle selle on, see on kurjast“ (Mt 5:34-37).

421. Sellega ei ole keelatud igasugune *vanne ühiskondlikes asjades*. Apostel Paulus ütleb: „Sest inimesed vannuvad suurema juures ja vanne on neile kinnituseks kui kõige vasturääkimise lõpetus. Nii on Jumal, selleks et töotuse pärijaile veel selgemini näidata oma nõu kindlust, vannet tarvitanud vahendiks“ (Hb 6:16-17). Sellest lähtub, et kui Jumal Ise on oma nõu kindluseks kasutanud vannet, siis ka meil on see lubatud ning ka meie peame tähtsates asjades ning möödapääsmatutel juhtudel kasutama seadusliku võimu nõudmisel vannet ning töotust, kavatsusega neid täita ning mitte taganeda neist.

(jätkub järgmises numbris...)

Pantokratori fond

Piiskopkonna arendamiseks ja vaimulike toetamiseks on avatud pangakonto (uendatud)

SEB EE961010220202116229. Konto omanik: **Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik**.

Konto nimetus: **Pantokraator**. Selgitus: **Annetus**.